

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ХУДОЖНІХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**С. І. Горбань**

Полтавська місіонерська духовна семінарія

вул. Конституції, 12, м. Комсомольськ, 39803, Україна. E-mail: lpmah@meta.ua

Розглянуто типи навчання, які використовуються при підготовці художників у вищих навчальних закладах. На основі аналізу наукових праць визначено сутність інноваційного навчання. Обґрунтовано необхідність впровадження у професійну підготовку художників інноваційних підходів до навчання (репродуктивної і проблемної орієнтації), які допоможуть перевести навчальний процес на принципово інший рівень. Розглядається можливість використання програмованого навчання, евристичного і проблемного навчання, смислової дидактики при опануванні майбутніми художниками академічних дисциплін. Наголошено на необхідності взаємодії у формі симбіозу або синтезу інноваційного та традиційного (підтримуючого) навчання студентів художніх спеціальностей, зв'язку інноваційних процесів у професійній підготовці майбутніх художників з інноваційними процесами в образотворчому мистецтві.

Ключові слова: художник, інноваційні підходи, традиції, новації, типи навчання.

ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ К ПОДГОТОВКЕ СТУДЕНТОВ ХУДОЖЕСТВЕННЫХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ**С. И. Горбань**

Полтавская миссионерская духовная семинария

ул. Конституции, 12, г. Комсомольск, 39803, Украина. E-mail: lpmah@meta.ua

Рассмотрены типы обучения, которые используются при подготовке художников в высших учебных заведениях. На основе анализа научных работ определена суть инновационного обучения. Обоснована необходимость внедрения в профессиональную подготовку художников инновационных подходов к обучению (репродуктивной и проблемной ориентации), которые помогут перевести учебный процесс на принципиально другой уровень. Рассматривается возможность использования программированного обучения, эвристического и проблемного обучения, смысловой дидактики при изучении будущими художниками академических дисциплин. Отмечена необходимость взаимодействия в форме симбиоза или синтеза инновационного и традиционного (поддерживающего) обучения студентов художественных специальностей, связи инновационных процессов в профессиональной подготовке будущих художников с инновационными процессами в изобразительном искусстве.

Ключевые слова: художник, инновационные подходы, традиции, новации, типа обучения.

АКТУАЛЬНІСТЬ РОБОТИ. У сучасному світі відбуваються глобальні трансформаційні процеси, що охоплюють створення матеріального середовища для людини, зачіпають її світогляд, філософію, методологію, культуру, науку, освіту. Соціальні перетворення, науково-технічний і культурний прогрес, життєвий уклад і спосіб життя людини, релігійні, регіональні, культурно-історичні та природні умови – все знаходить вираз у творах сучасних художників різних профілів і спеціалізацій.

Професія художника – це творча праця, що вимагає фантазії, насаги та володіння техніками малювання. Особливістю підготовки студентів художніх спеціальностей є її особистісна орієнтація. Погоджуючись з думкою О. Щелокової [1, с. 13], виокремимо основні завдання професійної підготовки фахівців художніх спеціальностей: стимулювання емоційного розвитку і художнього мислення, активізація творчого потенціалу через засвоєння різних видів художньої діяльності; створення умов для широкої базової освіти, що стає основною професійної мобільності; оволодіння системою поглядів, згідно яких фахові знання спрямовуються на формування особистісної культури, ціннісної свідомості майбутнього фахівця.

Невідкладною для вдосконалення професійної підготовки студентів художніх спеціальностей є проблема оптимального співвідношення між традиціями і новаціями у системі їх підготовки у вищих навчальних закладах. Основні принципи і напрями

розвитку інноваційної вітчизняної освіти окреслено Державною національною програмою «Освіта» («Україна XXI століття»), чинним законодавством, Національною стратегією розвитку освіти в Україні на період до 2021 р.

Метою роботи є спроба з'ясувати специфіку застосування сучасних інноваційних підходів навчання у процесі професійної підготовки студентів художніх спеціальностей.

МАТЕРІАЛ І РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ. Останніми десятиліттями у системі професійної освіти України виявляються дві протилежні тенденції: тенденція до глобалізації, включення у світовий освітній процес, з одного боку, і тенденція до збереження національних традицій у сфері освіти – з іншого. У цьому зв'язку найважливішим завданням модернізації вищої художньої освіти України є гармонізація національного та глобального у процесі підготовки майбутніх художників. Вирішення цього завдання можливе завдяки збагаченню історично сформованих підходів до їх підготовки сучасними інноваційними досягненнями у галузі організації навчального процесу.

При підготовці художників у ВНЗ використовують два типи навчання – підтримуюче навчання і інноваційне навчання. Ідею двох типів навчання у 1979 році сформулювали Дж. Боткін, М. Ельманджра, М. Маліца у доповіді Римському клубу «Немає межі освіти» [2, с. 25–30].

Підтримуюче, відтворювальне навчання, спрямоване на підтримку й відтворення існуючої культури, соціального досвіду, традиційно й широко втілювалося на практиці з метою підготовки фахівців.

Другий тип – інноваційне навчання, спрямований не тільки на створення і впровадження нововведень, а й на реформування системи освіти, зміни у способах діяльності викладачів і студентів, стилю їх мислення, життя і відносин, які із цими нововведеннями пов'язані.

Система професійної підготовки художників у ВНЗ ґрунтується, в основному, на підтримуючому типі навчання, який пов'язаний із ретрансляцією та підходить для навчання академічним художнім дисциплінам. Основу навчання студентів художніх спеціальностей сьогодні, в основному, становлять концептуальні положення та принципи класичної дидактики. Процес навчання, з точки зору змісту, проектується і реалізується як поєднання теоретичних і практичних занять. Відбір і конструювання змісту навчання здійснюються на основі лінійного підходу. При відборі і конструюванні змісту навчання викладачі орієнтуються на принцип систематичності та послідовності, логіка викладу матеріалу «від простого – до складного», «від легкого – до важкого» полегшує сприйняття студентами теоретичного матеріалу. Реалізація класичного дидактичного принципу наочності полягає у тому, що на теоретичних заняттях демонструються репродукції картин, графічних робіт; на практичних заняттях велика увага приділяється демонстрації прийомів роботи з матеріалами для живопису, демонстрації різних технік живопису, прийнятих у мистецтві. Багато часу приділяється аналізу індивідуальної манери малюнка і живопису різних художників. Серед методів навчання переважають традиційні. На теоретичних заняттях це переважно словесні методи – лекція, бесіда. На практичних заняттях багато часу відводиться на копіювання класичних творів живопису, на відпрацювання навичок реалістичної манери письма. Переваги такої системи – в її технологічності, чіткій структурованості змісту навчання, суттєвому досвіді застосування методів навчання, можливості організації колективного навчання, але вона не є цілком сприятливою для вироблення у студентів власного стилю, власної манери письма.

Отже, професійна підготовка художника, як й іншої творчої особи, містить у собі певне протиріччя. З одного боку, система вищої художньої освіти повинна озброїти випускників необхідним «набором» знань, умінь і професійних навичок, що затвердилися, визначити головні прийоми та передати досвід попередніх поколінь. З іншого боку, якщо майбутній художник лише засвоїв викладені йому знання і уміння, він ризикує на все життя залишитися «учнем свого майстра». Аби стати справжнім творцем, він повинен у чомусь відступати від класичних принципів, порушувати канони, йти всупереч думці метрів, знайти своє «обличчя» [3].

Подолати означене протиріччя, на думку науковців, можливо, впроваджуючи у ВНЗ інноваційний тип навчання, який дає можливість студенту займа-

ти не просто активну, а ініціативну позицію у навчальному процесі; не бездумно засвоювати пропонувані викладачем навчальний матеріал, а пізнавати світ, вступаючи з ним в активний діалог, самому шукати відповіді і не зупинятися на досягнутому.

Інноваційне навчання пов'язане з творчим пошуком на основі наявного досвіду і, тим самим, з його збагаченням. Такий тип навчання вносить зміни в існуючу культуру і соціальне середовище, стимулює активний відгук на виникаючі як перед окремим студентом, так і перед суспільством проблемні ситуації [4].

Інноваційне навчання – зорієнтована на динамічні зміни в навколишньому світі навчальна діяльність, яка ґрунтується на оригінальних методиках розвитку різноманітних форм мислення, творчих здібностей, високих соціально-адаптаційних можливостей особистості [5, с. 339].

Покликання інноваційного навчання – готувати не лише «людину, що пізнає», але й «людину, що діє». Причому всі елементи традиційного навчання мають місце в інноваційному, питання полягає лише у визначенні співвідношення репродуктивного і продуктивного, діяльного і творчого [6, с. 95].

У концепції інноваційного навчання студентів розроблені В. Сластьоніним і Л. Подимовою, його основними функціями названо наступні [7, с. 150]:

- усвідомлений аналіз професійної діяльності на основі мотивів і диспозицій;
- проблематизація та конфліктизація дійсності – бачення у ній колізій та невідповідностей, які безпосередньо не сприймаються;
- критичне ставлення до нормативів і стандартів;
- рефлексія та побудова системи змістів (змістотворчість);
- відкритість до середовища і професійних нововведень зокрема;
- творчо-перетворювальне ставлення до світу, вихід за межі нормативної заданості;
- потяг до самореалізації, до втілення у професійній діяльності власних намірів і способу життя;
- суб'єктування елементів змісту в особисто-суттєвий зміст, тобто наділення особистісним змістом.

Інноваційне навчання найчастіше протиставляється підтримуючому, традиційному навчанню. Але, на думку сучасних дослідників, традиції та інновації можуть взаємодіяти не у формі конфлікту, а у формі симбіозу або синтезу. Традиції можуть виступати не гальмом, а основою, фільтром, трампліном новацій ... Ціннісні та технологічні якості традиції, переходячи в інновації, зберігають важливу для культури спадкоємність [8].

Погоджуючись з думкою О. В. Шалапіна [9], вважаємо, що сьогодні необхідно, використовуючи академічні традиції художньої освіти, знайти розумний баланс між класичними (традиційними) та інноваційними підходами до підготовки художників, посилити творчу складову навчальної діяльності і створити студентам умови для реалізації їх індивідуальних творчих можливостей.

Науковці інноваційні підходи до навчання ділять на два типи: репродуктивної і проблемної орієнтації навчального процесу. Інноваційні підходи до навчання втілюються у двох основних інноваційних підходах до перетворення навчання у сучасній педагогіці – технологічному (традиційному), на якому ґрунтується модель повного засвоєння знань (технологічний напрям) і пошуковому (творчому), на якому ґрунтуються пошукові моделі навчання (гуманістичний напрям).

До першого інноваційного підходу дослідники відносять так звані інновації – модернізації, які сприяють модернізації навчального процесу, спрямовані на досягнення гарантованих результатів у межах його традиційної репродуктивної орієнтації. Покладений в їх основу технологічний підхід до навчання передбачає, насамперед, передавання студентам знань та формування способів дій за зразком, він зорієнтований на високоефективне репродуктивне навчання.

Технологічний підхід модернізує традиційне навчання на основі переважаючої репродуктивної діяльності студентів, визначає розробку моделей навчання як організації досягнення студентами еталонів засвоєння. Навчальний процес, орієнтований на традиційні дидактичні завдання репродуктивного навчання, будується як конвеєрний процес з чітко фіксованими, очікуваними результатами. Основними категоріями при цьому є ефективність навчання, критерії засвоєння (еталонні зразки), оцінка, що формується і підсумовується, пред'явлення інформації та еталонів засвоєння, тестування, корекція навчальних цілей, зворотній зв'язок, навчальні процедури, повне засвоєння знань і умінь [10, с. 229].

Як другий інноваційний підхід до навчання педагоги розглядають інновації – трансформації, які покликані забезпечити якісне перетворення навчального процесу, спрямовані на забезпечення його дослідницького характеру, орієнтацію пошукової навчально-пізнавальної діяльності. Відповідний пошуковий підхід до навчання передбачає формування у студентів досвіду самостійного пошуку нових знань, їх застосування у нових умовах, формування досвіду творчої діяльності з виробленням ціннісних орієнтацій [4, с. 9].

При пошуковому підході акцент ставиться на розвиваючий потенціал навчання, обираються цілі високого пізнавального рівня. Пошуковий підхід передбачає особистісну зацікавленість усіх учасників навчання, у тому числі й високу особистісну і професійну підготовленість викладача, який є партнером у навчальному дослідженні. Основними категоріями цього підходу є процесуальна орієнтація, навчальне дослідження, збір даних, перенесення знань, вирішення проблем, висування і перевірка гіпотез, експеримент, критичне і творче мислення, аргументація, моделювання, розвиток сприйнятливості, пошук особистісних смислів, прийняття рішень, співвіднесення моделі і реальності, релевантність.

Отже, реалізація інноваційного підходу передбачає впровадження у процес навчання художників досягнень сучасної дидактики, найбільш перспекти-

вними при цьому є ідеї програмованого навчання, евристичного і проблемного навчання, смислової дидактики.

Для того, щоб частково усунути недоліки традиційного навчання, використовується програмоване навчання. Сутність цієї технології складає навчання людини з використанням заздалегідь розробленої програми управління (програми навчання або програми самонавчання) процесом засвоєння знань, формування вмінь і навичок. Сама програма складається таким чином, що на кожній стадії навчального процесу чітко обумовлюються обсяг і рівень тих знань, умінь і навичок, який повинен бути на ній засвоєний, а сам процес опанування відповідним чином контролюється. Програма, будучи регулятором дії студента, може бути орієнтована на ту частину процесу підготовки майбутнього художника, яка пов'язана з вивченням (за заздалегідь відомим і перевіреним правилам) певного кола знань і умінь. Але творчі завдання майбутнього художника не дозволяють запрограмувати велику частину роботи.

Програмоване навчання доцільно використовувати на початкових стадіях навчального процесу, що складається зі стійких закономірних етапів, може бути зафіксований у вигляді програми, яка повідомляє майбутньому художнику, в якому методичному порядку необхідно вести роботу при виконанні навчальних вправ, наприклад, по академічним художнім дисциплінам: рисунок, живопис, композиція, техніка живопису. Засвоєння матеріалу відбувається на репродуктивному та алгоритмічному або реконструктивному (застосування і відтворення раніше засвоєних способів дій у чітко означеній ситуації і заданою метою) рівнях.

Перевагами програмованого навчання є детальне викладення необхідних для навчання понять, подіблення навчальних матеріалів на взаємопов'язані блоки інформації і детальне розкриття змісту; кожна дія студента регулюється кінцевою системою простих правил переходу, що ведуть до досягнення цілей навчання; результативність програмованого навчання передбачає повну успішність усіх студентів, яка досягається завдяки точному врахуванню індивідуальних пізнавальних особливостей студента і можливості регулювання процесу навчання [10].

Отже, програмоване навчання є інновацію – модернізацію, яка спрямована на досягнення гарантованих результатів, передбачає, насамперед, передавання студентам знань та формування способів дій за зразком, зорієнтована на високоефективне репродуктивне навчання.

Базовою моделлю при пошуковому підході є модель навчання як творчого пошуку: від бачення і постановки проблеми – до висунення припущень, гіпотез та їх перевірки. Основною рисою різних варіантів базової пошукової моделі є зміна позиції учня, «проживання» ним навчального процесу в ролі активного учасника дослідження, процесу, дискусії тощо [9].

Характерними рисами пошукових моделей навчання є такі: основа навчання – його зв'язок із безпосереднім досвідом студентів, який виступає як відправний момент і найважливіше джерело навча-

льного пізнання; мета навчання – організація навчального дослідження, набуття студентами нового досвіду, розширення пізнавальних можливостей; умови навчання та характер навчальної взаємодії змінюються, підкоряючись вимогам спільного дослідницького пошуку [6, с. 99].

Евристичне навчання – своєрідний прообраз майбутнього «справжнього професійного дорослого» життя і тому передбачає наявність основних типів діяльності людини і різноманітність наступних результатів. Основною характеристикою евристичного навчання є створення студентами освітніх продуктів у сфері навчальних предметів, а також побудова індивідуальних траєкторій у кожній з освітніх галузей. Освітня продукція є, по-перше, матеріалізованими результатами діяльності студента у вигляді суджень, текстів, малюнків, по-друге, зміна його особистісних якостей, які розвиваються під час навчального процесу [11, с. 113].

Евристичне навчання є найбільш перспективним у плані розвитку у майбутніх художників образного мислення, художнього бачення, вміння знаходити нестандартні рішення традиційних художніх завдань і, як результат, – реалізації їх творчого потенціалу, формування у них власного стилю образотворчої діяльності.

Проблемне навчання забезпечує можливість творчої участі студентів у процесі засвоєння нових знань, формування пізнавальних інтересів і творчого мислення, високий ступінь засвоєння знань і мотивації студентів.

Початковим етапом в освоєнні дослідницької (творчої) діяльності є вміння формулювати проблему. Основою вміння (і водночас його проявом) можна вважати вербалізацію постановки проблеми. Кожен студент повинен під керівництвом викладача чітко уявити, які цілі йому треба досягти при вирішенні навчального завдання. Він повинен мати план дій, а також знати методи, необхідні для досягнення намічених цілей.

Проблемне навчання дозволить реалізувати у процесі навчання студентів художніх спеціальностей ідеї діалогу культур, що дозволяють краще зрозуміти «іншу» культуру, а через неї – свою власну національну культуру, домогтися гармонійного поєднання «традиційне – інноваційне», «західне – східне» на основі художнього мови, що дозволяє висловити сутність і специфіку національної культури. Вирішення цих завдань може бути досягнуто шляхом пошуку студентами відповідей на проблемні питання, виконання ними проблемних завдань, у тому числі, у формі проектів, наприклад, по навчальним дисциплінам культурологія, історія української та зарубіжної культури та інших.

Головною метою сучасної освіти є забезпечення умов для творчої самореалізації студентів. Щоб творчо реалізувати себе у професійній діяльності, майбутній художник не може не задіяти свій особистісний ресурс, сконцентрований у його смислової сфері. На даний час науковцями Є. Беяковою, І. Абакумовою, П. Єрмаковою, В. Желановою та іншими, спираючись на роботи психологів Ф. Василюка, Л. Виготського, Д. Леонтьєва,

О. Осмолова та інших щодо ролі індивідуальних смислів у становленні та самоактуалізації особистості, активно розробляється смислова дидактика.

Смислова сфера науковцями розглядається у форматі майбутньої професійної діяльності – осмисленого ставлення до неї. Сутність смислоутворення полягає у підключенні нових об'єктів (явищ) до існуючої низки або системи смислових зв'язків, у результаті чого ці об'єкти (явища) набувають нового змісту, а смислова система поширюється на нові об'єкти (явища). Смислоутворення реалізується як «процес поширення смислу від провідних, змістовірих «ядерних» смислових структур до приватних, периферійних, похідних у конкретній ситуації діяльності, що розгортається» [12, с. 255].

Концепція смислової дидактики технологічно спирається на комунікативні потоки: викладач і студент пов'язані між собою вертикально, коли один управляє іншим, і горизонтально при співпраці, у дидактичному спілкуванні. Дидактичне спілкування полягає у тому, що навчальний матеріал обробляється не лише викладачем, а й студентом на основі його минулого досвіду; ставлення до навчального предмета і досліджуваної проблеми виникає у обох суб'єктів навчального процесу.

Смислова дидактика дозволить звернути увагу студентів на сенси культури, виражених у творах образотворчого мистецтва, відкрити значимість творінь художників і скульпторів для сучасної людини, забезпечити більш глибоке розуміння цих творів та соціокультурного контексту, в якому вони створювалися, і допомагає студентам висловити свої ідеї, свій внутрішній світ засобами мистецтва.

Загальною основою різних інноваційних моделей навчання з пошуковою спрямованістю є надпредметна пошукова навчальна діяльність (М. Бершадський, М. Кларин, П. Третьяков, А. Хуторський та ін.), тобто спеціальна діяльність з побудови навчального пізнання – дослідницька, евристична, проектна, комунікативно-діалогова, дискусійна, ігрова. Суть діяльності полягає в тому, що засвоєння будь-якого матеріалу (поняття, способу дії тощо) відбувається у процесі вирішення практичної або дослідницької задачі, пізнавальної проблемної ситуації.

Для досягнення цілей інноваційного навчання студентів художніх спеціальностей необхідно дотримуватись таких принципів:

- орієнтації на дидактичний принцип активності студентів у навчанні;
- інтеграції знань з різних галузей з метою досягнення глибокого розуміння суті образотворчого мистецтва як способу осягнення світу і людини як способу перетворення внутрішнього світу людини;
- індивідуалізації навчання, реалізація якого дозволить студенту виробити власний стиль образотворчої діяльності.

Серед засобів навчання у рамках інноваційного підходу найбільш продуктивними є інтерактивні методи навчання, метод проектів, герменевтичні методи (методи, спрямовані на розуміння першоджерел світової та вітчизняної культури), інформаційно-комунікаційні технології. Широке викорис-

тання інформаційно-комунікаційних технологій, які в даний час застосовуються головним чином у сфері художнього дизайну, дозволить студентам опанування принципово нові образотворчі техніки (наприклад, створення тривимірних зображень).

Інноваційні процеси у художній освіті необхідно пов'язувати з інноваційними процесами в образотворчому мистецтві, а саме: з появою нових образотворчих технік і технологій. Відповідно, всі значні оновлення, що відбуваються у галузі образотворчого мистецтва, повинні знаходити відображення у змісті, формах і якості професійної підготовки майбутніх художників.

ВИСНОВКИ. Навчання у вищому навчальному закладі є періодом професійного самовизначення та становлення молодих художників в обраній сфері майбутньої професійної діяльності через розвиток їх готовності до вирішення сучасних професійних завдань. Інноваційні підходи до підготовки майбутніх художників покликані сприяти становленню системи їх поглядів, розвитку художнього мислення, активізації творчого потенціалу, формуванню особистісної культури, ціннісної свідомості майбутнього фахівця.

Інноваційні процеси у професійній підготовці майбутніх художників необхідно пов'язувати з новаціями в образотворчому мистецтві.

Сенс інноваційних підходів у професійній підготовці майбутніх художників полягає у тому, що інноваційні процеси повинні проходити при дбайливому ставленні до культурних традицій, академічної художньої освіти, системи духовних цінностей, що сформувалася у вітчизняному мистецтві за минулі сторіччя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Щолокова О. Мистецька освіта у контексті сучасних наукових досліджень / О. Щолокова // Професійно-художня освіта України: зб. наук. праць / Редкол.: І. А. Зязюн (голова), В. О. Радкевич, Н. М. Чепурна (заступники голови) та ін. – Київ; Черкаси: видавництво «Черкаський ЦНТЕІ», 2007. – Вип. IV. – С. 12–16.

2. Botkin J. W., Elmadjra M., Malitza M. No Limits tj Learning. A Report to the Club of Rome. Oxford etc., 1979. – pp. 25–30.

3. Фомічова Н. Індивідуальність як інтеграційна характеристика творчого потенціалу живописця і завдання її формування в мистецькому ВНЗ : Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент: збірник наукових праць / Н. Фомічова. – 2010. – Вип. 5. – Режим доступу: http://zbornik.mixmd.edu.ua/2010_5_ua

4. Кларин М. В. Инновации в обучении: метафоры и модели: Анализ зарубежного опыта / М. В. Кларин. – М.: Наука; 1997. – 223 с.

5. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.

6. Козак Л. В. Дослідження інноваційних моделей навчання у вищій школі / Л. В. Козак // Освітлогічний дискурс. – 2014. – №1 (5). – С. 95–106.

7. Слостенин В. А. Педагогика: Инновационная деятельность / В. А. Слостенин, Л. С. Подымова. – М.: Издательство Магистр, 1997. – 308 с.

8. Канунникова Т. А. Взаимосвязь инновационных процессов в искусстве и художественной педагогике / Т. А. Канунникова // Педагогика: традиции и инновации: материалы IV междунар. науч. конф. – Челябинск: Два комсомольца, 2013. – С. 28–31.

9. Шаляпин О. В. Педагогика портретного искусства (педагогические принципы портретного образа в системе подготовки художника-педагога) : автореф. дис... на соискание науч. степени доктора пед. наук: спец. 13.00.02 – Москва, 2011. – 39 с.

10. Шаляпин О. В. Инновационные модели обучения в художественно-педагогическом образовании / О. В. Шаляпин // Омский научный вестник. – 2010. – № 3 (88). – С. 228–231.

11. Стрельников В. Ю. Сучасні технології навчання у вищій школі : модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МПК ПУЕТ / В. Ю. Стрельников, І. Г. Брітченко. – Полтава : ПУЕТ, 2013. – 309 с.

12. Леонтьев Д. А. Психология смысла : природа, строение и динамика смысловой реальности / Д. А. Леонтьев. – Москва : Смысл, 2003. – 487 с.

INNOVATIVE APPROACHES TO TRAINING STUDENTS OF ART SPECIALTIES

S. Gorban

Poltava MissionaryTheological Seminary

vul. Constitucii., 12, Komsomolsk, 39803. Ukraine. E- mail: lpmx@meta.ua

Purpose. The aim of the article is to find out the specifics of innovative learning approaches adaptation in training students of art specialties. To achieve this goal, the types of training, which are used for preparation of artists in the universities, were discussed. The necessity of introduction the innovative learning approaches for training artists (reproductive, problem oriented) is pointed out. The abovementioned learning approaches will help to improve the learning process up to the fundamentally different level. In the given article, two innovative approaches are described: technological (oriented to efficient reproductive learning) and searching (providing scientific character to the learning process and oriented to the searching learning activity). It is necessary to interact in the form of symbiosis or synthesis of innovative and traditional (supporting) teaching students, majoring in artistic disciplines. **Results.** In the given article it is recommended to use programmed learning, heuristic and problem-based learning, didactics meaning in the study of academic disciplines in the process of training students, majoring in art specialties in higher educational institutions.

Key words: painter, innovative approaches, traditions, innovations, types of teaching/learning process.

REFERENCES

1. Shcholokova, O. (2007), "Art Education in the context of current research", *Profesiino-khudozhnia osvita Ukrainy. Zbirnyk naukovykh prac*, iss. IV, pp. 12–16.
2. Botkin, J. W., Elmadjra, M. and Malitza, M. (1979) *No Limits to Learning. A Report to the Club of Rome*. Oxford etc., pp. 25–30.
3. Fomichova, N. (2010), "Individualist yak integratsiyna characteristic creative potentsialu painters i zavdannya ii formuvannya in Mystetsky BIS", *Mystetska osvita: zmist, tekhnolohii, menezhment: Zbirnyk naukovykh prats*, iss. 5, available at: http://zbirnik.mixmd.edu.ua/2010_5_ua
4. Klaryn, M. V. (1997), *Innovatsii v obuchenii: metafory i modeli: Analiz zarubezhnogo opyita* [Innovation in education: a metaphor and model: Analysis of foreign experience], Nauka, Moscow, Russia.
5. Dychkivska, I. M. (2004), *Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii* [Innovatsiini pedagogichni tekhnologii], Akademvydav, Kyiv, Ukraine.
6. Kozak, L.V. (2014), "Doslidzhennya innovatsiynih model navchannya have vischii shkoli", *Osvitolohichni dyskurs*, no. 1 (5), pp. 95–106.
7. Slastenin, V. A. and Podyimova, L.S. (1997), *Pedagogika: Innovatsionnaya deyatel'nost* [Pedagogy: Innovation activities], Magistr, Moscow, Russia.
8. Kanunnikova, T. A. (2013), "The relationship of innovation processes in art and art pedagogy", *Pedagogika: traditsii i innovatsii. Materialy IV Mizhnarodnoi nauchnoy konferentsii* [Pedagogy: tradition and innovation. Conference proceedings of the 6 th International scientific conference], Chelyabinsk, 2013, pp. 28–31.
9. Shalyapin, O.V. (2011), "Pedagogy portraiture (pedagogical principles of the portrait image in the training of the artist-teacher)", Thesis abstract for Dr.Sc. (Pedagogy), 13.00.02, Moscow State Pedagogical University, Moscow, Russia.
10. Shalyapin, O.V. (2010), "Innovative models of training in artistic and pedagogical education", *Omskiy nauchnyy vestnik*, no. 3 (88), pp. 228–231.
11. Strelnikov, V. Iu. and Britchenko, I. H. (2013), *Suchasni tekhnolohii navchannya u vyshchii shkoli* [Suchasni tekhnologii navchannya have vischii shkoli], PUET, Poltava, Ukraine.
12. Leontev, D. A. (2003), *Psihologiya smysla: priroda, stroenie i dinamika smyslovoy realnosti* [Psychology of meaning: the nature, structure and dynamics of the sense of reality], Smyisl, Moscow, Russia.

Стаття надійшла 24.03.2016.